

SAKSFRAMLEGG

Til:
Bibliotekstyret

Møtedato:
30.11.2018

Sak:

Avsetninger UB

Innstilling til vedtak:

Bibliotekstyret tar bibliotekdirektørens orientering mht UBs avsetninger til etterretning og slutter seg til de skisserte forslagene.

Fakta i saken:

Vedtak i Universitetsstyret 6.9.2018 vedrørende UiTs avsetninger (S 26/18)
UBs regnskap

Vedlegg:

1. S 26/18 Nivå på UiTs økonomiske avsetninger ved UiT – oppfølging av styrevedtak (ePhorte 2018/994-2)
2. Nivå på avsetninger – brev fra Kunnskapsdepartementet (ePhorte 2018/994-6, vedlegg)
3. Oversikt over UBs øremerkede tiltak

Bakgrunn

UiT har de senere år akkumulert økonomiske avsetninger (ubrukte budsjettmidler) til et nivå som pr 31.12.2017 overstiger 15% av UiTs totalbevilgning. UiT er en av flere institusjoner i sektoren med et høyt avsetningsnivå.

Avsetninger er en utfordring i flere henseender: Internt er det et problem at midler som kunne og skulle vært brukt til å skape aktivitet blir stående ubenyttet over lengre tid. Eksternt er avsetningsnivået en politisk utfordring for UiT og sektoren i møte med bevilgende myndigheter.

Kunnskapsdepartementet (KD) forutsetter i brev til UiT og 7 andre institusjoner i UH-sektoren 11.10.2018 at styret ved den enkelte institusjon arbeider aktivt for å redusere avsetningene i 2018 og 2019. Det er avsetninger uten eksterne bindinger som er fokus.

Departementet forventer iht brevet at styret ved institusjonene vektlegger å gjennomføre planlagt aktivitet eller foretar de nødvendige omdisponeringer slik at avsetningene uten bindinger reduseres betydelig i 2018 og 2019. I ytterste konsekvens kan for høye avsetninger over tid påvirke fremtidige bevilgninger.

Universitetsstyret fattet 6.9.2018 følgende vedtak i sak S 26/18:

- 1. Institusjonens nivå på avsetninger på Kunnskapsdepartementets budsjettområde skal bygges ned over en 3-årsperiode, og skal innen 2021 ikke overstige 10% av KD-bevilgningen. For den enkelte enhet på nivå 2 skal nivå ikke overstige 7%.*
- 2. Det omdisponeres midler fra alle enheter på nivå 1 og 2 med unntak av UiTs fellesutgifter, som har avsetninger over fastsatte nivå slik:
a. Nivå som overstiger 10% i avlagt årsregnskap 2019
b. Nivå som overstiger 7% i avlagt årsregnskap 2020*
- 3. Universitetsdirektøren gis fullmakt til realisering av planlagte og vedtatte investeringsprosjekter fra inneværende år. Disse finansieres over tid med omdisponerte midler og/eller fremtidige justeringer i basisbevilgningen til enhetene.*
- 4. Universitetsdirektøren bes i samarbeid med fagenhetene, å iverksette arbeid som bidrar til realisering av faglige mål og økt resultatoppnåelse som bidrar til nedbygging av avsetninger på enhetene.*

Universitetsdirektøren legger til grunn at det gjennom styresak S 26/18 og den styringsdialogen universitetsledelsen har hatt med fakultetene høsten 2018 er satt i verk overordnede tiltak som vil føre til en betydelig reduksjon i avsetningene. (O-sak 27/18 til universitetsstyret 25.10.2018.)

I universitetsdirektørens oppfølging av UiTs virksomhetsplan for 2019 (vedtatt av universitetsstyret 25.10.2018, S 30/18) gis enhetene ansvar for å fase inn vedtatte retningslinjer for håndtering av avsetninger og redusere sitt avsetningsnivå med 20 %.

Bibliotekdirektørens vurderinger

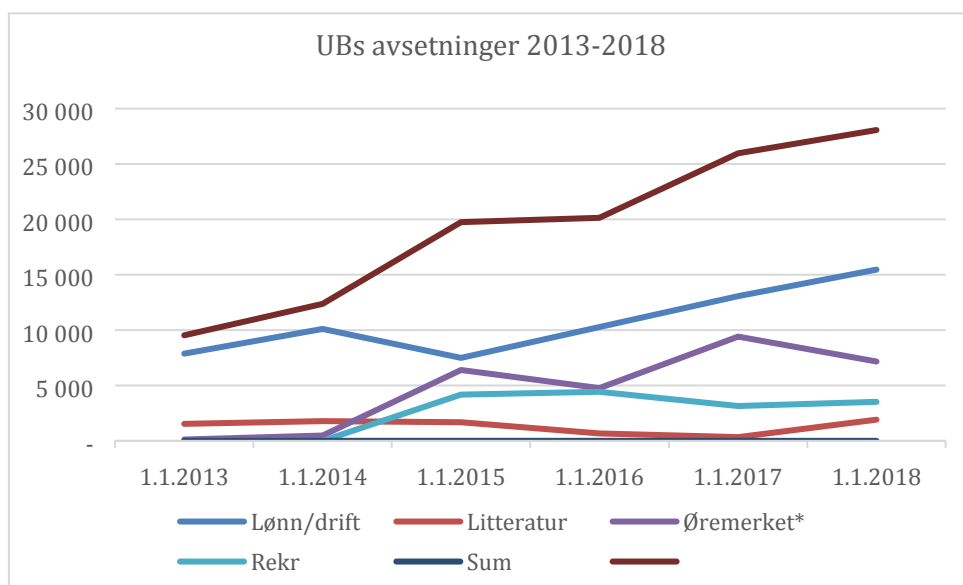
Pr 1.1.2018 hadde UB 28 millioner kroner i avsetninger. Samlet bevilgning for 2018 utgjør 148 millioner kroner¹. Avsetningene utgjorde dermed 19 % av bevilgningen.

Avsetningene fordeler seg slik:

Tabell 5 Avsetninger	01.01.2018
Regnskapsmessige avsetninger	
- Lønn og drift	15 463
- Litteratur	1 915
Sum regnskapsmessige avsetninger	17 378
Øremerkede avsetninger	7 164
Rekruttering (stipendiatstillinger)	3 524
Sum avsetninger	28 066

¹ Generell basis 141 mill, rekruttering 3,5 mill , strategisk bevilgning (OA-fondet) 3,5 mill

Diagrammet nedenfor viser utviklingen av UBs avsetninger i perioden 2013 til 2018:

I 2013 var omfanget av UBs samlede avsetninger i størrelsesorden 10 % av UBs årlige bevilgning. (Men rekrutteringsstillinger var her ikke inkludert, og de rapporterte øremerkede tiltak omfattet kun Open Access-fondet.)

Det er ikke fastsatt hvordan styrevedtakets punkt 2 konkret skal følges opp, hvordan nivået på avsetningene skal beregnes. Men basert på styresaken og departementets brev er det en rimelig tolkning at omfanget av avsetninger uten *eksterne* bindinger skal vurderes i forhold til UBs bevilgning fra KD. Siden UB ikke mottar resultatmidler, vil dette være UBs basisbevilgning, rekrutteringsmidler, samt strategiske midler.

Maksimalt ca 1 million kroner av de øremerkede midlene har noen form for eksterne bindinger. Da gjenstår avsetninger i størrelsesorden 27 millioner kroner. Det utgjør 18 %. De regnskapsmessige avsetningene er ikke bundet til noen særskilte tiltak.

Dersom nivået på avsetningene er i samme størrelsesorden pr 31.12.2019, betyr det at nærmere om lag 12 millioner kroner av UBs avsetninger kan bli omfordelt til andre formål ved UiT. Bibliotekdirektøren legger imidlertid til grunn at avsetningene vil bli redusert (se nedenfor). For 2020 er kravet skjerpet.

Bibliotekdirektøren ønsker en offensiv tilnærming til denne saken. Det må være et mål å få benyttet avsetningene til det de i utgangspunktet var ment for, dvs tiltak knyttet til UBs virksomhet. I tillegg til å få gjennomført de allerede øremerkede tiltakene, er det ønskelig å benytte de regnskapsmessige (les: frie) avsetningene til hensiktsmessige tiltak.

Årsaker til UBs økende avsetninger

Etter bibliotekdirektørens syn er årsaken til det høye nivået på UBs avsetninger sammensatt, men følgende forhold er av betydning:

- Lønn systematisk for høyt budsjettert

- Større omfang av vakanser enn budsjettert
- Trege tilsettingsprosesser
- Overvurdert kapasitet til å gjennomføre tiltak
- Forsinket igangsetting av tiltak
- (For) forsiktig bruk av lønns- og driftsmidler pga budskap om innstramming

Bibliotekdirektøren ser det som et klart mål å oppnå forbedringer på disse punktene for å unngå store avsetninger i framtida.

Estimert omfang av avsetninger pr 31.12.2019

Basert på foreløpig fordeling av basisbevilgning, vedtak om rekrutteringsmidler og UBs innspill til strategiske satsninger, vil om lag 154 millioner kroner² være et rimelig estimat på samlet bevilgning i 2019. Det betyr at vi må være forberedt på at avsetninger (uten eksterne bindinger) utover 15 millioner kroner ved utgangen av 2019, vil bli omdisponert.

Et grovt overslag over hva UBs avsetninger kan summere seg til ved utgangen av 2019, gir følgende:

Iht UBs budsjett for 2018 skal avsetningene reduseres med 6 millioner kroner i 2018. Herav utgjør de øremerkede avsetningene, inkludert rekrutteringsmidlene, 2,6 millioner kroner. Men dette er usikre anslag, blant annet fordi øremerkede tiltak kan ha kommet til i løpet av året uten å være budsjettert enda. Legges likevel dette til grunn, får man et estimat på 22 millioner kroner for UBs avsetninger pr 31.12.2018.

For 2019 har bibliotekdirektøren lagt fram et lønns- og driftsbudsjett med underskudd på 2,5 millioner kroner som forutsettes dekket av avsetningene. Det framlagte litteraturbudsjettet går i balanse. Det foreligger ikke budsjett for 2019 for de øremerkede tiltakene enda. Før de øremerkede tiltakene regnes inn, gir dette et estimat for avsetningene på ca 20 millioner kroner ved utgangen av 2019.

Sett i forhold til ovenstående, betyr det at om lag 5 millioner kroner kan bli trukket inn. (Mindre dersom avsetningene knyttet til de øremerkede midlene reduseres.)

Oppfølging

Bibliotekdirektøren foreslår nedenfor flere konkrete grep/tiltak som er ønskelig å få gjennomført, og som vil kunne redusere UBs avsetninger, og ber om bibliotekstyrets tilslutning til forslagene.

De største sakene gjelder ulike bygningsmessige forhold. Se også egen sak om dette.

Renovering av UB-bygget

Behovet for full renovering av UB-bygget blir stadig mer påtrengende. Dette er bibliotekdirektørens viktigste sak, som er spilt inn i budsjettsammenheng og beskrevet overfor universitetsledelsen gjentagne ganger. Et slikt prosjekt ligger imidlertid langt utenfor UBs rammer og må finansieres særskilt.

Forskuttering av andre byggeprosjekter

² Basis 145, OA 6,2, studio 0,4, 4 stip 2,4

Det er behov for å sette i gang flere tiltak som har å gjøre med byggene UB «bebor». Dette gjelder oppgradering av alle bibliotekarealene til gode læringsarenaer, meråpne bibliotek, etablering av profesjonelt filmstudio, flytting av Lærerutdanningsbiblioteket, spesialmagasiner og andre lagringsareal for litteratur. Alle disse sakene har UB gjentagne ganger meldt inn som behov og ønsker om budsjettmidler utenom egen ramme i UiTs budsjettprosesser. I de dokumentene er også tiltakene grundig beskrevet. Dette berører forhold UB ikke selv råder over, men som Avdeling for bygg og eiendom (BEA) og/eller universitetsdirektøren må gi sin godkjenning av.

For å komme videre med disse sakene, anser bibliotekdirektøren det som en mulighet å benytte UBs avsetninger til å forskuttere bygningsmessige tiltak som egentlig sorterer under BEA, mot at UB får disse midlene tilbake seinere. I dialogmøtet med UiTs ledelse 4.10.2018 ble en slik løsning antydnet, og det ble avtalt at UB skal sende et notat om byggsituasjonen til ledelsen (universitetsdirektøren), som så følger saken opp med BEA.

Forskuttere nyttilsetting i stillinger som blir ledige pga pensjonering

Som det framgår av bemanningssaken³, nærmer flere av UBs ansatte seg pensjonsalder og kan ventes å slutte i løpet av noen år. Bibliotekdirektøren ønsker å benytte deler av avsetningene til å forskuttere nyttilsetting i disse stillingene, for å få en overlapping i påvente av pensjonering og på den måten sikre kompetanseoverføring og kontinuitet.

Nye anskaffelser

Det trengs større opprusting på flere områder:

- Opprusting av personalfasiliteter ved flere avdelinger (arbeidsmiljø)
- Opprusting av bibliotekrom (læringsmiljø, meråpent bibliotek)
- Teknisk utstyr til filmstudio

Samlet kostnadsramme stipulert til 4,6 millioner kroner

Nye tiltak – engasjement av ekstra personale

Avsetningene kan med fordel benyttes til å engasjere ekstra personale for å få gjennomført viktige tiltak:

- Prosjektmedarbeider(e) Leganto pensumlistesystem/digitalisering 1-2 årsverk
- Ekstra universitetslektor universitetspedagogikk – ½-1 årsverk

I alt 2-3 årsverk, stipulert kostnad ca 2 millioner kroner

Alle tiltakene ovenfor er godt forankret i UBs strategiplan.

I tillegg vil bibliotekdirektøren ha større fokus på, og tettere oppfølging av, både aktivitets- og regnskapsmessig, de ulike øremerkede tiltakene. Dette forventes å bidra til bedre gjennomføring.

³ Effektivisering, ADM2020 og bemanning – rapport 2018 (ePhorte 2017/3150-4)

Bibliotekdirektøren vil i 2019 komme tilbake til bibliotekstyret med en konkret plan for nedbygging av avsetningene og de budsjettmessige virkninger av tiltakene i samband med UBs virksomhetsplan, revidert budsjett og regnskapsrapportering.

Johanne Raade
bibliotekdirektør

—
johanne.raade@uit.no
77 64 51 21

Marianne Foss
assisterende bibliotekdirektør

—
marianne.foss@uit.no
77 64 57 21

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur